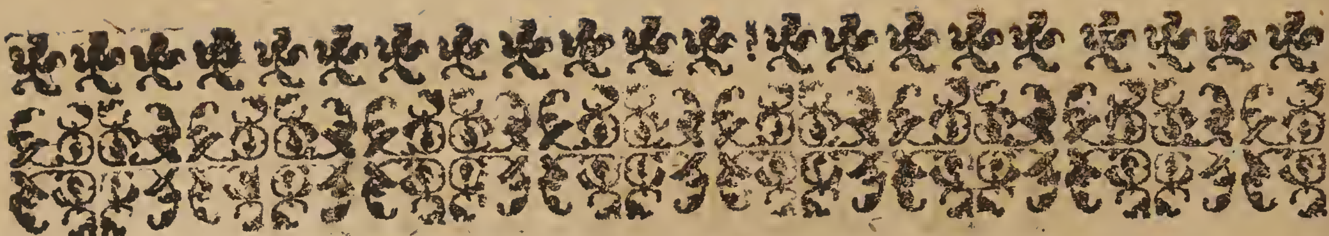
PROGRAMMA
QVO
AD
SOLEMNEM ADMIRANDÆ ET SALVTIFERÆ INCARNATIONIS SALVATORIS ET REDEMPTORIS GENERIS HVMANI

JESU CHRISTI
FESTIVITATEM

devotâ pietate, debitaq; cum gratitudine celebrandam.

RECTOR
ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS
JOANNES BACMEISTERVS
Med. D. P. P. & Poliater
Omnes
ACADEMIÆ CIVES
invitat ac seriò hortatur.

ROSTOCHII,
Typis Hæredum NICOLAI KILII, Acad. Typog.

I temporum memoriam replicamus, eandemq; accurate pervolvimus, nullum ferè populum in immensâ hâc rerum universitate unquam fuisse deprehendemus, qui homines virtute & rerum præclarè gestarum gloria insignes ac de republ. optimè meritos, majoribus honoribus affecit, quam Romanos. Non solum enim eorum Natales in Fastos relatos quotannis peculiari ritu & singulari solennitate transegerunt: sed etiā Statuas & Monumenta illis erexerunt, ac Dijs adnumerarunt. Suetonius l. 2. c. 57. de Octavio Cæsare Augusto refert, quod Equites Romani natalem eius spontè atq; consensu s. consessu, biduo semper celebrarint; & Dio Cass. lib. 54. Augusti natalem Circensibus & Venatione quotannis per unum aliquem è Prætoribus fuisse celebratum narrat, quos ludos deinceps de nomine Augusti vocatos Augustales Tacit. l. 1. annal. c. 16. testatur. Cum enim ex Græciensi & Siculâ peregrinatione redux Augustus, passus est inter alios honores τύχῃ ἐπαναγώγῳ βωμὸν ἱδρυθῆναι, καὶ τὴν ἡμέραν ἣν ἀφίκοιτο ἐν ταῖς ἱερομηνίαις ἀριθμεῖσθαι, καὶ Αὐγουστάλια ὀνομάζεσθαι. *h. e.* Fortunæ Reduci aram sacrari, diemq; sui reditus inter ferias referri, & Augustalia dici, *teste Dion. Cass. lib. 53. Verum quod Suetenius de Ordine Equestri solum affirmat, id alij de plerisq; etiam Collegijs verum esse scribunt, qui eundem diem quoq; festivum habuerunt, & insuper Arcam ipsis communem ad festivitatis eius impensas constituerunt, quemadmodum id ex Veteri hâc inscriptione quæ Romæ reperitur, patet*

COLLEGIO. CENTONARIORVM. CVM. BASI. MARMOREA. ET. CERIOLARIB. DVOBVS. ÆREIS. HABENTIBVS. EFFIGIEM. CVPIDINIS. TENENTIS. CALATHOS. L. SEXTILIVS. SELEVCVS. DECVRIO. D. D. HOC. AMPLIVS. ARK. RET. P. COLLEGII. SS. DONVM. DEDIT. -X-V. VT. EX. VSVRIS. CENTESIMIS. EIVS. QVANTITATIS. QVÆ. EFFICIT. ANNVOS -X- DC. DIE. VIIII. KAL. OCTOB. NATALI. DIVI. AVGVSTI. EROGENTVR. EX. ARK. *Quod idem Tacitus loc. cit. etiam confirmat, & addit, Tribunos his Ludis præfectos mortuo Augusto qs. sacros habitos fuisse,*

& tri-

& triumphali veste usos esse, ad exemplum Consulum & Prætorum, quibus in Circo ludos præbentibus jus togæ pictæ secundum Juvenal. lib. 4. sat. 10.

Et medio sublimem in pulvere Circi
In tunica Jovis, & pictæ Sarrana ferentem
Ex humeris aulea togæ.

Senatus Insuper cum Pop. R. filiali Augustum observantia prosecuti sunt, dum ipsum per Valerium Messallam Patriæ patrem *consalutarunt, quemadmodum id Sueton. l. 2. c 58. annotavit, & Ovid. lib. 2. Fastor. Vbi de laudibus Cæsaris Augusti sic loquitur.*

Sancte PATER PATRIÆ; tibi plebs, tibi Curia nomen
Hoc dedit: hoc dedimus nos tibi nomen eques.
Res tamen ante dedit: sero quoq; vera tulisti
Nomina. Jam pridem tu Pater Orbis eras.
Hoc tu per terras, quod in æthere Juppiter alto,
Nomen habes; hominum tu pater, ille Deûm.

Nec non Horatius l. 1. Carm. Od. 2. Hic ames dici Pater atq; Princeps. Quamvis autem summus hic erat honos; tamen nondum acquiescere potuerunt sed, cum Mense sextili & primùm Consulatum inijsset, & triumphos tres in urbem intulisset, & ex janiculo legiones deductæ, secutæq; fuissent eius auspicia ac fidem, ac Ægyptus hoc mense in potestatem redacta fuisset, finisq; hoc mense bellis civilibus impositus esset: atq; ob has causas hic mensis huic imperio felicissimus esset, placuit Senatui, ut hic mensis honori AUGUSTI daretur, & inposterum Augustus appellaretur, *Macrobio teste. Quot autem & quales Statuas & Monumenta ubicunq; locorum in honorem AUGUSTI erexerint, hic nimis longum foret recensere, nec unius Programatis pagellæ omnia capere possent: Qui tamen illis delectatur, pervolvat Inscriptiones antiquas Orbis Romani â Jano Grutero collectas â pag. 224. ád. 238, Vbi plus quam LXXX. reperire licet. Tandem quoq; Divinum ipsi AVGVSTO exhibuerunt honorem, illumq; DEVM esse & personam hominis induisse ad orbem pecandum, Romanæ fidicen lyræ l. 1. carm. Od. 2. clare testatur, quando*

Sive, *inquit*, mutata juvenum figura
Ales in terris imitaris, almæ
Filius Majæ, patiens vocari
Cæsaris ultor.

Non dicam jam quid de Ludibus quinquennalibus *tam â Senatu Pop: q; Romano, quam ab ipso etiam Herode Judææ Rege ad honorem gratiamq; AV*

GVSTI institutis Sueton. in August. Tacit. l. 14. Annal. c. 28. & Joseph. l. 15. Antiquit. judaic annotarunt. Silentio quoq; involvam ea, quæ de J. Cæsare, Tito, Nervâ, Antonino, Domitiano & alijs historiagraphorum codices nobis reliquerunt. Horum namq; Natales præcipua cum veneratione coluerunt, & præclara ac exornata Trophæa, Illustrium Victoriarum insignia in disjunctis terrarum oris in illorum honorem erexerunt; Vnde de Natali Domitiani Imperatoris Martialis

Cæsaris alma dies, & luce sacratior illa
Conscia Dicteum qua tulit ida Jovem.

Nec Viris solum, sed & Fœminis præprimis autem Veturiæ & Volumniæ ædes ac aras ceu nunquam intermoritura animi grati monumenta exstruxerunt, quod illa Natum, hæc verò Maritum suum dilectum Coriolanum *Vrbi Romæ patriæ suæ ingratæ bellum inferentem, precibus expugnarit, ac ita eam ex flammâ atq; ferro ac pœne ex faucibus fati eripuerit & conservarit. Quod si igitur* Romani, *quorum animi densissimis errorum tenebris involuti, ea, quæ nobis divinitus affulsit, æternæ veritatis luce caruerunt, unius duntaxat Vrbis aut Regionis liberatoribus & liberatricibus tanta honorum insignia detulerunt. Quanto æquius erit, ut nos, qui Christianorum sacris initiati sumus, memoriam eius diei celebremus, quâ Filius DEI, cujus Majestas erat infinita, Potentia interminata, Sapientia inexhausta, magnitudine amoris abreptus ex augustissimo Majestatis suæ fastigio semetipsum demittens ad humanæ conditionis humilitatem accommodavit, nostræq; carnis tuniculâ se amicivit, ut nos, Cacodæmonis calliditate improbissimâ in fraudem pellectos, â pœnis æternis liberaret, & in antiquum dignitatis locum apud Patrem suum Cœlestem restitueret, sicq; non unius Vrbis & imperij, sed totius Orbis terrarum, totiusq; mortalium generis* liberator & redemptor *fieret. Nam ad rerum â* Christo *fortiter gestarum collationem vel omnia omnium Imperatorum Romanorum Trophæa monumentaq; non dicam sordent squalentq; miserè, sed in nihilum prorsus evanescunt. Etenim liquido constat, quantò æterna temporalibus, immortalia caducis, divina humanis antecellunt, tantò esse Victoriam, quæ â spiritualibus reportatur hostibus, anteponendam reliquis â corporalibus reparatis victoriis omnibus. Cum itaq; Dies hic sanctissimis Patriarchis ac Prophetis diu multumq; optatissimus denuo nobis illuxerit, Veræ Religionis pietas quoq; efflagitat, ut eum cum ECCLESIA rite celebremus, & IMMANVELIS nostri beneficia, quæ humano generi exhibuit, cum Vniversâ Republicâ Christianâ decantemus. Sive enim DIVINÆ IRÆ magnitudinem, sive magnam LEGIS DIVI-*

NÆ

NÆ VIM, sive deniq; DIABOLI hostis nostri atrocißimi potestatem accuratius ponderaverimus, videbimus, omnia hæc Salvatoris nostri JESV CHRISTI optatißimo in carnem adventu esse sopita atq; destructa. Tanta *namq;* Divinæ Iræ Magnitudo, *ut eius aspectu mentes illæ cœlestes & ab omni concretione mortali segregatæ, percellantur, Cœlum tot pulcherrimis ac flammantibus sideribus ornatum concutiatur, imò quævis animantium consternentur. Experti sunt illam* primi nostri parentes *in Paradyso. Postquam enim obliti mandati divini de* arbore scientiæ boni & mali *comedissent, Paradyso exclusi Imaginem DEI amiserunt, & per peccatum commissum mortem aliaq; mala omnia in omnes posteros introduxerunt. Experti sunt eam* posteri Adami *circa Diluvium. Ob eorum namq; peccata gravi Irâ incitatus Deus, tam homines quam cuncta animalia paucißimis cum Noacho exceptis in illâ terrarum inundatione delevit, funditusq; evertit. Experti eam sunt* Chore, Datam & Abiram, *qui, cum magnum in populo Israëlitico tumultũ excitassent, Irâ divinâ cum omnibus eorum facultatibus partim ab igne è cœlo delapsa, partim â fundamentis terræ dehiscentibus vivi videntesq; absorpti sunt. Experti deniq; eam sunt* Sodoma & Gomorrha *regiones illæ fertilissimæ & opulentißmæ, quæ â præpotentis huius rerum omnium moderatoris Irâ ob tot gravia cum turpitudine & dedecore conjuncta scelera ita sunt eversæ & in cineres redactæ, ut earum jam neq; vola neq; vestigium amplius appareat. Hanc igitur Infinitam Dei severißimi iram nullus mortalium vel punctum temporis sustinere poterat, nedum superare. Per Filium itaq; cum esset homo conditus, per eundem quoq; servandus erat. Congruebat enim sapientiæ divinæ, ut per idem verbum per quod creati eramus, imago DEI depravata in nobis instauraretur. Ne igitur summum Creaturæ suæ opus perderet Deus, Filium suum unigenitum in utero puræ Virginis concipi voluit, ut conclusas Paradysi fore reseraret, mortis specula frangeret, amissam salutem recuperaret, & iram Patris ardentem sua nativitate placaret; Cuius intercessione freti, hilari nunc fronte ad thronum Majestatis divinæ accedere, & remißionem omnium peccatorum petere; eamq; indubitatè ab eo expectare possumus.* Tantus *insuper* Legis divinæ rigor, *ut â nobis absolutam & omni ex parte perfectam obedientiam postulet, aut mortem nobis in omnem æternitatem sustinendam atrociter minitetur, juxta illud. Deut. 27.* Maledictus qui non permanet in sermonibus Legis, nec eos opere perficit, & dicet populus omnis Amen. *Quis autem unquam tanta sanctitate præditus fuit, qui istam Legem totam implere: & quid dico totam implere? Imo partem illius perfectè planeq; servare potuit? Nemo, Siquidem nos omnes*

quot quot corporis compagibus sumus inclusi, septi his membris mortalibus & irretiti, ita lapsu Protoplastorum nostrorum corrupti & depraviti sumus, ut id nullatenus præstare valeamus. Quid igitur nobis erat relictum? Nihil certè, nisi quam quod acerbißimâ & severißimâ Legis sententiâ sempiternis supplicijs mactaremur. Ne autem hoc fieret, ecce filius DEI unigenitus ex augustißimo Majestatis suæ throno se demisit, humanisq́ artubus se vestivit, ut nos, qui jam jam in æternum ignem perpetuosq́ cruciatus eramus abijciendi, salutari suâ nativitate ab ista Legis damnatione in libertatem vindicaret. Tanta *deniq́* hostis illius humani generis juratissimi Diaboli, *qui dies noctesq́ ceu Leo rugiens nos circumit, furens audacia, pestem & perniciem nobis machinans,* potestas, *ut ferro ac humana potentia vel virtute debilitari frangiq́ non poßit. Nam Dominus ipse apud Jobum c. 14. inquit:* Cùm gladius illum infernalem Leviathan apprehenderit, non movetur: neq; etiam movetur ad lanceam, arma, loricam. Reputabit enim quasi paleas ferrum, & quasi lignum putridum æs. Non fugabit eum Vir sagittarius; pro quisquilijs habentur apud ipsum lapides fundæ. Quasi stipulam æstimabit missilia & deridebit vibrantem hastam. *Quis autem erat, qui nos ab hoste hoc crudelißimo liberare, & durum illud graveq́ servitutis jugum, quo nos Cacodæmon oppresserat, manu vindice poterat propulsare? Non certe Angeli, multo minus alius quispiam sanctorum huic oneri par fuit: Sed ipse DEI filius hostes infernales immanitate plusquam barbaros, multitudine innumerabiles, locis infinitas, & omni copiarum genere abundantes devicit ac debellavit, veneficum serpentis infernalis caput contrivit, & nos miseros æternæq́ damnationi addictos ex caliginosißimis Satanæ ergastulis eruit, erutosq́ in cœleste domicilium traduxit. O igitur admirandā & nunquam satis deprædicandam Filij DEI nativitatem! O mysterium verà divinum & omnium maximum! O singularem & omnibus ante seculis inauditam Filii DEI humanitatem! qui ex augustâ Cœli aulâ in hanc angustam Terræ caulam, ex tranquillo in turbidum, è summâ felicitate in extremas miserias, & deniq́ in acerbißimum teterrimumq́ mortis genus se conijcere non dubitavit! O ineffabilem, inæstimabilemq́ in totum genus humanum* CHRISTI *amorem! Admirabantur historiæ veteres Damonem & Pythiam Pythagoreas, quos ferunt hoc animo inter se fuisse; ut, cum istorum alteri Dionysius tyrannus diem necis destinavisset, & is, qui morti addictus esset, paucos sibi dies conveniendorum suorum causa postulavisset, vas factus sit alter eius sistendi; ut, si ille non revertisset ad diem dictum, sibi ipsi moriendum*

esset.

esset. At verò si in eo, quod mortalium quispiam pro amico in causa capitis vadem dare veritus haud fuit, admiratio est: Hoc certe quanto admirabilius est, DEI Filium, Deumq; ipsum, ut nos nostro merito sibi inimicos, æternis eriperet supplicijs, tot tamq; dira ac vel dictu vel cogitatu aspera atq; horribilia sustinere voluisse. Christus namq; est qui cœlestis patris furorem nativitate sua in favorem vertit: Christus est qui â nostris cervicibus, Legis jugum omni mole gravius, totoq; Mundo ponderosius devolvit. Christus est qui nos miseros, peccatorum sordibus inquinatos Diaboliq; potentia captos, ex ipsius ore & faucibus eripuit & conservavit. Christus est qui nativitate sua felicissimum reparatæ salutis dedit initium. O laudandam igitur felicitatem nostram! Nobis enim Meßias, cuius desiderio prisci Patres tantopere flagitabant, quemq; tantis laudibus ornabant ac cumulabant, est exhibitus. O divinam lucem, qua errorum tenebræ, in quibus hactenus versati sumus, sunt discussæ, vanæq; Ethnicorum superstiones & Deorum cultus sublatæ. Obmutuere nunc veræ huius lucis virtute, Dæmonum responsa; Evanuere Oracula. Apollo Delphicus Augusti Cæsaris Legatis sciscitantibus, ecquis ipsi in Imperio Romano successurus esset, hoc Rege nostro nato respondisse traditur,

Me puer Hebræus divos Deus ipse gubernans
Cedere sede jubet, tristemq; subire sub Orcum.
Aris ergo dehinc tacitis discedito nostris.

Quod etiam subsequentes Porphyrij versus libro ϖεὶ ἐυλογιᾶν φιλοσοφίας, *testantur,*

Οἴ οἴ μοι τρίποδες στοναχήσατε οἴχετ' Ἀπόλλων
Οἴχετ', ἐπεὶ φλογόεν μεβιάζετε οὐράνιον φῶς.

h. e. Væ, væ, mihi, tripodes lugete, perijt Apollo;
Perijt, quoniam ardens mihi vim infert cæleste lumen.

Quibus autem, ô dulcißime JESV, totius Mundi unica salús, te laudibus efferemus? quibus te studijs prosequemur? qua te benevolentia complectemur? Quo te in honore habebimus? quo te obsequio, quo te DEI Filium osculo, ne forte irascaris, & nos in viâ pereamus, dignabimur? Angeli illæ animæ quæ ab omni corporis admistione puræ sunt, hoc tempore gaudium suum immensum recondere non potuerunt, sed, quasi excelsum illud plenum stellarum domicilium & illustre lætitiæ suæ promendæ non satis amplum foret, facto agmine in terras delapsi sunt, ac Natalem tuum cantibus edendis & nuntijs afferendis dictis & factis mirificè honestarunt. Quanto magis nos decebit

sur-

ſurſum corda tendere, cogitationes terrenas abjicere, totosq; nos tibi IMMANVELI noſtro devovere & dicare. Lætemur itaq; & exultemus in hoc patriæ cæleſtis Natali die, quem fecit Dominus, gratisq; animis felicitatem hanc noſtram interpretemur; quia nullum collati in nos beneficij præmium, nullum Inſigne honoris, ô ſuaviſſime JESV, poſtulas, præterquam ut memoriam huius diei ſempiternam agamus, ſermonibus augeamus, ſeris nepotum vocibus hunc tuum Natalem cum veneratione celebremus, tibiq; Regi ac fratri noſtro divinum illud & Angelicum melos, Gloria in excelſis Deo, in terra pax, & hominibus bona voluntas, *læta mente & pia voce accinamus. Dion. Caſſ. hiſtor. l. 47. decretum* Romæ *â Triumviris fuiſſe, ſcribit,* ut Cæſaris Natalis ab omnibus animo læto, lauroq; coronatis celebraretur, qui id neglexiſſent, execrationibus Jovis Cæſarisq; ipſius haberentur obnoxij: Si ſenator, aut filius ſenatoris, in eo deliquiſſet is mulctam decies ſeſtertium penderet. *Imperatoris & Salvatoris noſtri natalitia qui prophanare auſi fuerint, & in Oenopolijs, tabernis imo fornicibus & ganeis deliteſcere, quam in æde ſacrâ concionibus vacare, per plateas compitatim graſſari, tetris & neſandis clamoribus omnes Civitatis angulos implere, quam Angelicis hymnis nato JESV applaudere maluerint, illos non pecuniaria mulcta, ſed Ira JEHOVÆ comprimet & coërcebit. Si igitur, Cives Academici, non ſtygijs Diaboli fæcibus, infernalive applauda, ſed nectare & vera IMMANVELIS noſtri Ambroſia frui veſciq; deſideratis, nolite vos ipſos, quos DEVS homines creavit, huiusmodi boatu, latratu, grunnitu rugitu in beſtias tales, quorum ſonos editis transformare, vobisq; ipſis, periculum & toti cætui odium & invidiam conciliare. Studiorum gratia â Parentibus in hanc noſtram ablegati eſtis Academiam; ſtudijs itaq; ut invigiletis, dies hos feſtos puero JESV totos dicatis, conſecretis, ac in pace, quæ nobis per JESVM reddita eſt, vivatis, proq; ſalute publicâ & privatâ calidas preces fundatis, hortor. P. P. ſub Sigillo Rectoratus XXV. Decembris Anno CIↃ IↃCLV. Cuius exitum inſtantisq; Novi anni ingreſſum, Vobis omnibus auſpicatiſſimum animitus precor.*

§(o)§